

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2000 r. na rozprawie połączonych wniosków Rady Miasta i Gminy Margonin, Rady Miasta w Cieszynie oraz Rady Miejskiej w Knurowie, z udziałem umocowanych przedstawicieli uczestników postępowania: wnioskodawców, Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Prokuratora Generalnego, o stwierdzenie niezgodności ustawy z dnia 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. Nr 123, poz. 781 i z 1998 r. Nr 156, poz. 1020) z art. 2, art. 21, art. 64 ust. 2, art. 165 ust. 1 oraz art. 167 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

orzeka:

1. Art. 1 ust. 2a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. z 1999 r. Nr 65, poz. 746) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Art. 5, art. 5a oraz art. 6 ust. 1 pkt 4 i pkt 5 powołanej w pkt 1 ustawy są niezgodne z art. 2, art. 165 ust. 1 oraz art. 167 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W pozostałej części powołana w pkt 1 ustawa:

- jest zgodna z art. 2, z art. 165 ust. 1 oraz z art. 167 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- nie jest niezgodna z art. 21 i art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Marek Safjan

Jerzy Ciemniewski *Zdzisław Czeszejko-Sochacki*
(zd. odr. co do pkt 1 i 2)

Teresa Dębowska-Romanowska

Lech Garlicki
(zd. odr. co do pkt 1 i 2)

Stefan J. Jaworski
(zd. odr. co do pkt 1 i 2)

Wiesław Johann

Krzysztof Kolasiński (zd. odr.)

Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska
Andrzej Mączyński *Ferdynand Rymarz*
Jadwiga Skórzewska-Łosiak *Jerzy Stępień*
Janusz Trzcziński *Marian Zdyb*

353

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 3 kwietnia 2000 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o obywatelstwie polskim.

1. Na podstawie art. 149 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739),
- 2) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

1) art. 113 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739), który stanowi:

„Art. 113. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 85 ust. 1, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) art. 69—75 oraz art. 85 ust. 7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.”;

2) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4,

art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1—3, 5—10 i 12—36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które

wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:
M. Biernacki

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia 3 kwietnia 2000 r. (poz. 353)

USTAWA

z dnia 15 lutego 1962 r.

o obywatelstwie polskim.

Rozdział 1

Obywatele polscy

Art. 1. W dniu wejścia w życie niniejszej ustawy obywatelami polskimi są osoby, które posiadają obywatelstwo polskie na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 2. Obywatel polski w myśl prawa polskiego nie może być równocześnie uznawany za obywatela innego państwa.

Art. 3. 1. Zawarcie związku małżeńskiego przez obywatela polskiego z osobą, nie będącą obywatelem polskim, nie powoduje zmian w obywatelstwie małżonków.

2. Zmiana obywatelstwa jednego z małżonków nie pociąga za sobą zmiany obywatelstwa drugiego małżonka.

Rozdział 2

Nabycie obywatelstwa polskiego

Art. 4. Dziecko nabywa przez urodzenie obywatelstwo polskie, gdy:

- 1) oboje rodzice są obywatelami polskimi albo
- 2) jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie jest nieznanе bądź nieokreślone jest jego obywatelstwo lub nie posiada żadnego obywatelstwa.

Art. 5. Dziecko urodzone lub znalezione w Polsce nabywa obywatelstwo polskie, gdy oboje rodzice są nieznanі bądź nieokreślone jest ich obywatelstwo lub nie posiadają żadnego obywatelstwa.

Art. 6. 1. Dziecko rodziców, z których jedno jest obywatelem polskim, drugie zaś obywatelem innego państwa, nabywa przez urodzenie obywatelstwo polskie. Jednakże rodzice w oświadczeniu złożonym zgodnie przed właściwym organem w ciągu trzech miesięcy od dnia urodzenia się dziecka mogą wybrać dla niego obywatelstwo państwa obcego, którego obywatelem jest jedno z rodziców, jeżeli według prawa tego państwa dziecko nabywa jego obywatelstwo.

2. W braku porozumienia między rodzicami każde z nich może zwrócić się w ciągu trzech miesięcy od dnia urodzenia się dziecka o rozstrzygnięcie do sądu.

3. Dziecko, które nabyło obywatelstwo obce zgodnie z ust. 1 lub 2, nabywa obywatelstwo polskie, jeżeli po ukończeniu szesnastu lat, a przed upływem sześciu miesięcy od dnia osiągnięcia pełnoletności złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

Art. 7. 1. Zmiany w ustaleniu osoby albo obywatelstwa jednego lub obojga rodziców podlegają uwzględnieniu przy określeniu obywatelstwa dziecka, jeżeli nastąpiły przed upływem roku od dnia urodzenia się dziecka. Trzymiesięczny termin określony w art. 6 ust. 1 i 2 liczy się od dnia, w którym zmiana została ustalona.

2. Zmiany w ustaleniu osoby ojca, wynikające z orzeczenia sądu wydanego na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa lub o unieważnienie uznania, podlegają uwzględnieniu przy określeniu obywatelstwa dziecka, chyba że osiągnęło ono już pełnoletność. Jeżeli dziecko ukończyło szesnaście lat, zmiana obywatelstwa może nastąpić jedynie za jego zgodą.

Art. 8. 1.¹ Cudzoziemcowi można na jego wniosek nadać obywatelstwo polskie, jeżeli zamieszkuje w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, co najmniej pięć lat.

2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych można cudzoziemcowi nadać na jego wniosek obywatelstwo polskie, chociażby nie odpowiadał on warunkom określonym w ust. 1.

3. Nadanie obywatelstwa polskiego może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

4. Nadanie obywatelstwa polskiego obojgu rodzicom rozciąga się na dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską.

5. Nadanie obywatelstwa polskiego tylko jednemu z rodziców rozciąga się na dzieci, jeżeli:

- 1) pozostają wyłącznie pod jego władzą rodzicielską albo
- 2) drugie z rodziców jest obywatelem polskim lub

¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 105 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739), która weszła w życie z dniem 27 grudnia 1997 r.

3) drugie z rodziców wyraziło zgodę przed właściwym organem na nabycie przez dziecko obywatelstwa polskiego.

6. Dzieciom pozostającym pod opieką obywatelstwa polskie może być nadane jedynie za zgodą opiekuna wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem po uprzednim zadośćuczynieniu wymogom właściwego prawa obcego.

7. Nadanie lub rozciągnięcie nadania obywatelstwa polskiego na dzieci, które ukończyły szesnaście lat, następuje jedynie za ich zgodą.

Art. 9. 1.¹ Może być uznana za obywatela polskiego osoba o nieokreślonym obywatelstwie lub nie posiadająca żadnego obywatelstwa, jeżeli zamieszkuje w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, co najmniej pięć lat.

2. Uznanie za obywatela polskiego następuje na wniosek osoby zainteresowanej.

3. Uznanie za obywatela polskiego rozciąga się na dzieci uznanego, jeżeli zamieszkują w Polsce.

4. Przepisy art. 8 ust. 4—7 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. 1.² Cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i który pozostaje co najmniej 3 lata w związku małżeńskim z osobą posiadającą obywatelstwo polskie, nabywa obywatelstwo polskie, jeżeli w terminie określonym w ust. 1a złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

1a.³ Termin do złożenia oświadczenia woli, o którym mowa w ust. 1, wynosi 6 miesięcy od dnia uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na osiedlenie się albo 3 lata i 6 miesięcy od dnia zawarcia związku małżeńskiego z osobą posiadającą obywatelstwo polskie.

2. Przyjęcie oświadczenia może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

Art. 11. 1.⁴ Osoba, która utraciła obywatelstwo polskie przez nabycie obywatelstwa obcego wskutek zawarcia małżeństwa z cudzoziemcem lub w związku z zawarciem takiego małżeństwa, odzyskuje obywatelstwo polskie, jeżeli po ustaniu tego małżeństwa lub jego unieważnieniu złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

2. Przyjęcie oświadczenia może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

Art. 12. 1. Osoby przybywające do Polski jako repatrianci nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa.

2.⁵ Repatriantem jest osoba, która przybyła do Polski na podstawie wizy repatriacyjnej. Tryb i zasady udzielania wizy repatriacyjnej określają przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 114, poz. 739, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126).

3. Przez repatriację nabywają obywatelstwo polskie również dzieci repatriantów, pozostające pod ich władzą rodzicielską. Jednakże w przypadku, gdy repatriantem jest tylko jedno z rodziców, dziecko nabywa obywatelstwo polskie jedynie za zgodą drugiego z rodziców wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem polskim.

4. Dzieci pozostające pod opieką nabywają obywatelstwo polskie przez repatriację, jeżeli dokonały jej za zgodą opiekuna wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem polskim.

5. Nabycie obywatelstwa polskiego w myśl ust. 3 i 4 przez dziecko, które ukończyło szesnaście lat, może nastąpić jedynie za jego zgodą.

6. Osoba, która utraciła obywatelstwo polskie nabyte przez repatriację, nie może w tym trybie nabyć go ponownie.

Rozdział 3

Utrata obywatelstwa polskiego

Art. 13. 1.⁶ Obywatel polski traci obywatelstwo polskie na swój wniosek po uzyskaniu zgody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

2.⁷ Zgoda na zrzeczenie się obywatelstwa udzielona rodzicom rozciąga się na dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską.

3.⁸ Zgoda na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego udzielona jednemu z rodziców rozciąga się na dzieci pozostające pod jego władzą rodzicielską, gdy drugiemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska lub nie jest on obywatelem polskim albo gdy jest obywatelem polskim i wyrazi przed właściwym organem zgodę na utratę obywatelstwa polskiego przez dzieci.

4.⁸ W przypadku gdy drugie z rodziców jest obywatelem polskim i sprzeciwia się rozciągnięciu na dzieci zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego udzielonej pierwszemu z rodziców lub gdy porozumienie napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, każde z rodziców może zwrócić się o rozstrzygnięcie do sądu.

5.⁹ Zgoda na zrzeczenie się obywatelstwa rozciąga się na dzieci, które ukończyły szesnaście lat, jedynie za ich zgodą.

² W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

³ Dodany przez art. 19 pkt 1 lit. b) ustawy powołanej w przypisie 2.

⁴ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 2 ustawy powołanej w przypisie 2.

⁵ W brzmieniu ustalonym przez art. 105 pkt 2 ustawy powołanej w przypisie 1.

⁶ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 3 lit. a) ustawy powołanej w przypisie 2.

⁷ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 3 lit. b) ustawy powołanej w przypisie 2.

⁸ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 3 lit. c) ustawy powołanej w przypisie 2.

⁹ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 3 lit. d) ustawy powołanej w przypisie 2.

Art. 14. (skreślony).¹⁰

Art. 15. (skreślony).¹⁰

Rozdział 4¹¹

Właściwość organów

Art. 16. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadaje obywatelstwo polskie i wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

2. Podania do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego osoby zamieszkałe w Polsce wnoszą za pośrednictwem starosty, a zamieszkałe za granicą — za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 17. 1. Decyzję w sprawie uznania za obywatela polskiego wydaje wojewoda, o ile przepisy innych ustaw nie stanowią inaczej.

2. Decyzje w sprawach określonych w art. 6 ust. 3 oraz w art. 10 i 11 wydają:

- 1) właściwy miejscowo starosta — w stosunku do osób zamieszkałych w Polsce,
- 2) konsul Rzeczypospolitej Polskiej — w stosunku do osób zamieszkałych za granicą.

3. Oświadczenie o wyborze obywatelstwa obcego, o którym mowa w art. 6 ust. 1, i o wyrażeniu zgody na nabycie obywatelstwa polskiego, o którym mowa w art. 8 ust. 5 pkt 3 i ust. 6 oraz w art. 12 ust. 3 i 4, a także o wyrażeniu zgody na utratę przez dzieci obywatelstwa polskiego, o którym mowa w art. 13 ust. 3, przyjmuje:

- 1) właściwy miejscowo starosta — od osób zamieszkałych w Polsce,
- 2) konsul Rzeczypospolitej Polskiej — od osób zamieszkałych za granicą.

4. Posiadanie i utratę obywatelstwa polskiego stwierdza wojewoda. Odmowa stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego lub jego utraty następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. W sprawach, o których mowa w art. 6 ust. 2 i w art. 13 ust. 4, przekazanych do rozstrzygnięcia sądownego, orzeka sąd polski. Rzeczowo właściwym jest sąd re-

¹⁰ Przez art. 19 pkt 4 ustawy powołanej w przypisie 2.

¹¹ W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 5 ustawy powołanej w przypisie 2.

jonowy, działający jako władza opiekuńcza. Miejscową właściwość sądu określa się według miejsca zamieszkania dziecka w Polsce, a jeżeli nie ma ono miejsca zamieszkania w Polsce — według miejsca jego pobytu w Polsce. W razie braku tych podstaw właściwym jest Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy.

Art. 18. 1. O właściwości miejscowej wojewody — w sprawach określonych w art. 17 ust. 4 — stanowią kolejno: miejsce zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, miejsce jej pobytu, miejsce jej ostatniego zamieszkania lub pobytu. W razie braku tych podstaw, właściwym jest wojewoda warszawski.

2. O właściwości miejscowej starosty w sprawach określonych w art. 16 ust. 2 oraz w art. 17 w ust. 2 pkt 1 i w ust. 3 pkt 1 stanowią kolejno: miejsce zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, miejsce jej pobytu, miejsce jej ostatniego zamieszkania lub pobytu. W razie braku tych podstaw właściwym jest *Prezydent m. st. Warszawy jako organ wykonawczy gminy Warszawa-Centrum*¹².

Art. 18a. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawach o nadanie lub wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego oraz wzory zaświadczeń i wniosków.

Art. 18b. Określone w ustawie zadania i kompetencje starosty są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 19. Osoby, które nabyły obywatelstwo polskie na podstawie art. 2a i 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 7, poz. 44 z późniejszymi zmianami), nie są obywatelami polskimi, jeżeli posiadają obywatelstwo państwa obcego i zamieszkują za granicą.

Art. 20. Traci moc ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25).

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.¹³

¹² Stosownie do art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 marca 1999 r. o zmianie ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 92, poz. 1044), która weszła w życie z dniem 17 listopada 1999 r., Prezydent m. st. Warszawy nie jest organem wykonawczym gminy Warszawa-Centrum.

¹³ Ustawa została ogłoszona dnia 21 lutego 1962 r.

Wydawca: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Redakcja: Rządowe Centrum Legislacji — Redakcja Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, ul. Marszałkowska 3/5, 00-624 Warszawa, tel. 825-46-79

Skład, druk i kolportaż: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa, tel.: 694-67-50, 694-67-52; fax: 694-64-77, 694-62-06

Bezpłatna infolinia: 0-800-287-581

www.gpkprm.gov.pl

e-mail: dziust@gpkprm.gov.pl

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Wydziale Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa